

ארטהאדאס ראש הקהל, אם איננו שבת מודש פאן מארט נאכדיווע קאממענע עולה לתורה וואר אונד דארט אויף דען אלטעמער (בימה) זיינע טאכאט. פפיפע אויס דער טאשע פיעל אונד דער שמש' שאן, אלס ארטהאדאס 'שמש' פיר איהם דיעס ניכט אויפ-העבען קענטע, זעצט ער נון זיינע פארטויא פרוש אין בעזענגע צוריקס שטאטוסווא אדער געאלאג צו ווערדען. — דיעזע זנד היינט אויך ארטהאדאסען. — אונד נאך עטוואס :

ווען אין דאסמאר דע סעמינאר' מינע אנשטעל-לונג פינדען קאנן, נאטורליך וויר איהן דא געאלאגען ניכט ברויבען קענען, ווענדעט ער זיך אן איינע נישט בעקאנטע ארטהאדאס רבנים אונד ערהאלבעט דורך דיעזע וועגס דורך פראטאקאלן, גופעלליכע ניכט אויס-צופירדען איהם דורך מלינגענדע מיטטעל, איינע וועגס וועגס צוריק אויף פירדעט ער גלייך אלס דאסמאר דע ארטהאדאס, אין מיטקאלן, אין שטודענענעסער, אין האלאש או ד' ז' ביא אין איהם געברענגענע ארט. דאסמאר געווען ביראד וועלכעס איהם צוהערט זיסט צו געטרויעט ווירד אונד זאלבעס אינדווידיואלס בעזענט דאן דאס אונטערענישטע דעכט שוחטים צו וואלדירן-צירען צוועגט, איהנען דאס בראד צו ענטרייסען. —

בונטפערביג אונד אבער אויך דאס רעזימעט דער געאלאגע, וויר פינדען אין סענעס איינען געאלאג אין שטייטל אונד חלאט, אין אראד, איינען זאלבען מיט איינע בייסען צווייטע פאם ראבערע אייגענענעם אין סענעדן איינען פירדער, בעטעט מיט דען טולת דען מאפס בעדעקט אין ג'ו ווארדן איינען זאלבען דער ולטלישטיג אונד אשד בחר בני צו זאגען פערביעטעט א' ד' ו' ו' . . .

ניכט וועינער בונטפערביג אונד דא אויסוואהל דער שוחטים, דער איינע טראנט שטייטל, דער אנדערע בייבערזומט דער הייטעס ווערדען וויבען הוט דער פיערטע שטייף, הוט דער פינפטע זילדער אונד דער זעכטע נאר איינע מסיבת פיסה האפפן, אים ארנאט, וויר פאסענע ווערע אים אינארן, פאן יעדע סארט, טא דאש הקהל רוב אונד שוחט צוזאמענענעשטעללעט זענדונג נאך פארו און דא אויסשטעללונג צו שיקקען, (אונד דא דעבענעס? דיעזע ווערדען טאן ממילא דארט-הין נאכגעפארדען.) אבער וואס וואר אונד וואר וויר וויר זעהען דען אים דא דעראקטערע פאן פעם-טער זיידענאל אלטע, וויר . . . צייטונג אונד סול מבושר צוזאמען.

פראטאס דער ווייטערן ארבייט (1) אין מעטראנדיום, מאטרא-אין-דום, אן דא רבנים קאמט זעצט פיר יעדעס אבאגענטען צוועשיטמ, דיעזעס זאלט מיט זאפיעלע שוחטים אים נור מענליך אונטערשיידען אן מיר צווישן געשימט ווערדען. — מיט דיעזע אונטערשיידענע געדרוקטע ווירד דאס מעטראנדיום אן 190 רבנים דעם לאנדעס פערזענדיקע ווערדען. מינער מינונג נאך, זאלל דיעס ווען אונד ער-

פאלג דער לעטצטער אויפדוף אן דא רבנים זיין. — (2) אונטערעלכאר נאך דיעזעס ווירד אין עהנלי-בעס מעטראנדיום אין יודישער שפראכע מיט דיעזע-בען אינטערשיידענע אלס אויף דאס מאטרא-אין-דום אן 4-8 הונדערט געמינדען אונד בירדע לאנדעס קאנצעלדיען פערזענדיקע ווערדען.

(3) ווען ווייטער אונד ערפאלג ווערדען דאן אין אונטערשיידענע שפראכע מעטראנדיום צוזאמענע, פלא-קאטע אויפדופע אונד נאך אנדערע דערארטע פלוט-שויפטע אונטערשיידענע אונד מיט, אונטערענישטע ווארטען אן דא קאמפאנענטע מיניסטער, אן דאס לאנד-הוט אן דאס אבערהוט אן זעמטליכע לאנדעסדעפן-טירטע אן דא גרעסען הויפטשטעטישען צייטונגען אן זעמטליכע שטודענענעסער אונד זאנט איבעראלל-הין וואהער נור עטוואס אין ציעל צור עררייבען אין אויסזיסט שטעקט פערזענדיקע ווערדען. — מיט איינעם ווארט אונטערשיידענע אלס זאלגען אים גאנצען קאנדע.

(4) דא מיניסטעריעללע אנטווארט אויף דאס שאן אייגענדיקע מעטראנדיום ווערדען וויר ביזלענסטענס מאנאטע מערין אבוארטען, ווען ביז דארין נאך ניכטס קאממען ווירד ווערדען וויר רעקאמירען עוועג-טוערל אין פרושעס דורך איינע גראסע דעפאטאציאן איינרייבען.

צו דיעזעס צוועקס, אונד 'דענפאלס' איזט עס אונטערשיידענע דא אונטארטיש 'ידישע טראנטישע גע-ווארטענעסטישען, אין איינעם צוזאמען צו פאסען, אן רופע דאדער אויך ברידער אויף!

יעדער זאלל מיר דא טרויע, וואהער אונד ריב-טיגע אונטערשיידענע בעהאנדלונגען דער געמינדען אונד זא מאנבען ראבניערס וויר צום בייאשפיעל דעם האל-לאטישן פירדענערס גענווא אונד אויספירליך מיטטווי-לען דא רייסטע דער זא אפט אז אין אונד דערזעלבע געמינדע געמינדענען שוחטים מיט אנאבע דער נאמען טרויא, גענוא אונד רייסטע דאטען פערזעהען אן מיר אייגענדיקע וויר זינד אין אונזערע האפנונג צו השי"ת זיבער, דאס איינע ענדערונג געשעהען ווירד ומו שעה נסום לאבותינו, הוי גאל אותנו בחרוב ביב אמן.

קאממענדע וואכע קאממט אין כלאט מיט גראסען ברויע קאסען. —

אייגענענדיקע.

שאמלו (פיר דיעזע רובריק איזט דא דעראקציאן ניכט פערנאטווארטליך) קאממעט אונד זעהט דא וואונדער גאטעס וויר ער ביז וביש אין סובס חבל איזט, אן סול מבושר נומ 28 וואר געשרייעבען, דאס מוס המלך החדש נאך שאמלו געקאממען איזט האט ער אין דער אילע ניכט געטוהענעס געפינדען מתקן צו זיין אלס דען הון וש"ב דיונים צו בייסען. אן סול מבושר נומ 24 וואר דיעס דעמענטירט

אויפרוף

לעבע ברודער! וויר זינד נעמליך מיט איי-נען וויכטיגען שריטט ווייטער אונד געבע נאכט מיט איינען אונאמיטטאנדע שטיגע העהער געשריטטען אום אין דאס בעקוועטע צעלט צו קאממען, ווען עס זא זיין מוסס, אללעס, דורכצודרינגען. —

ביים מיניסטעריאום מוס דא זאכע אימער ער-פרישט ווערדען, דאמיט עס ניכט דארט אויסוואלען זאל, דען וויר דורפען ניכט פערנעסען עס גיבט אין אונגארן זאלבע, איי-בערען וועלכע אימיטטאנדע זינד זיך צו בעשטרעבען גענען אונזערע אנגעלעגענהייט שראנען צו זעטצען. —

מיט איינען ווארט אונד ווען עטעס זינד זיך אין איינען זעהר וויכטיגען אונד בעזעהי גלוסבדרינגענדיקע גע-גע, וועלכער אבער נור ווען וויר פערדיינט האנד, אים האנד געהען, פרייטע טראגען מאנן.

אין קאנן אבער בעזעהי נור דאן עטוואס טהון ווען אין טרויא אבאגענטע האבע וועלכע זיך נאך מינען ווארטען ריכטען זאללען. —

אין ביטטע נון אויך אבערמאלס! ברודער! שטעללט אויך צוזאמען אין איינעם רענעמענט, זעצט אים רענימענט דעם סול מבושר, זאלל דאך עקסטרענען שאן איינמאר אויך אימער שוחטים, אויך פערבאנד, דאס מאן זאגען קענען ישנו עם אהד, טראטצדעס דאס עם מפורד ומפורד, איזט.

וואו בר עמי הארין? כי שם ה' נקרא עליו, וראי ממך יצבי.

אנצייגע.

אין Köttelek, (בייא סאלנאט) ווירד געזוכט אין ארטהאד' שויב אונד רעליגיאנס-לעהרער (אונגאר פיר דען יאהרעס-געזאלט 250 פל' אונד וואהנונג, פראבע: בערופענע, (ניכט ארטהאד)

אין קליין פעסט (Kis pest) (געאלאג) ווירד געזוכט משניה שויב זכער תפלה וכורא פיר דען יאהרעס-גע-האלט 400 פל' אונד וואהנונג.

אין האלאש ווירד געזוכט אין צווייטער שוחט פיר מאנאט 'מא' דיעזע שטעללע, אונד דא נאנצע גע-מינדע זאממט איהרען ארטהאדאסען פירדענער הא-בע אן יא נאך צייט ביז מערין צו פאטאגראפירען. — היער איזט בלאס צו בעמערסען, דאס זייט הגאון מפאקט ש"י פאן האלאש געשיידען איזט אונטער דען יעצטיגען דאקטאר, יעדע שני חמישי ושני אין שוחט פערזאנט ווירד.

בריעף קאסען.

(נור פיר אבאגענטען) (אנפראגען ווערדען פיר אבאגענטען אויך בריעפליך, ווען רעטורפאסט בעגליבען איזט בעאנטווארטעט.)

(לפלונג) אלוא זאלל דער מינהטער איהנעס בעלפער זיין די מינדער אין חדר פיהרען, וויל מאן איה-נען זאנט ניכט צאהלען ווילל?

דען וויר איכס ווייס דא בערעפענערען, שוחטים ועל-בער האבען געשרייעבען דאס דיעזע נאכריכט ניכט אויף דער וואהרהייט בערוהט.

אונד דאך איזט עס וואהר! דער הון ווארדע ריכטיג נאנין קורין דארויף (אינגערהאלב צווייא וואכען) הוינסגענעסען, עס וואר בלאס אין זיינעס אינטערעסע דיעס צו פערלייגען. — נון אהוי ריב נ'! פאר אללע אנדערע משיות ווילל איך נור דיעזע איינע משיא פראגען: —

פיר דען ביהעריגען רב וואר דער הון כשר, דען ער וואר איין אשכנז פיר איהנען אבער, טראטצדעס דאס ער זיבער איינע חברה פאן איהנען בעזעצט וויל זיא אין חסיד זינד וואר ער איהנען ניכט צו געפאללען, זעהר גוט, זיא האבען אויך דאס רעכט דאזי. נון ווארום בעשהיליגען זיא זיך אבער אן מאהל-צייטען אין זאלבען הוינערן אונד זאלבע פללע ווא דער אשכנזי מפיני כבוד התורה דיעס ניכט געטראן האט?

טאנעס נייאנדיקען.

(איינע פרושע גורח) וועס געהטס נאך זא גוט אלס דען ראש הקהל! דער מיט דער לייטונג דעם מי-ניסטערס דעם איינערן בעטרויעט מיניסטער. פירענדעס האט איינען ערלאסס אויסגעגעבען, לויט וועלכעס אין מוהל נור דערזעניגע זיין דארף, דער פאן איינעס ארטיצט דאזי אין בעפערוינגענעס אונד דא ערלויבעניסס פאם ראש הקהל האבען ווירד, אונד מצות מציעה דארף ניכט מעהר מיט דען מונד געמאכט ווערדען, דארויף ווירד יעדעס מאל אין ארטיצט אכטען, דיעס געזעטין טרעטעט מיט דען יאהרע 1900 אין טרעפט.

דיעזע גורח וועלכע גראדע געגען דין שויע איזט, איזט לידער איינע זעהר שווערע אונד פיר דא יעטצ-טיגע אונטארטישע חסידישע ארטהאדאסען וואר יא ניכט עטוואס בעסערעס צו ערווארטען. דען אייגענטליך וואהער שטאממט דיעזע גורח? איך גרויבע ניכט, דאס דיעס פאן געאראטישע זייטע גע-קאממען איזט דען ווער דא געאלאגען גענוי קענט דער ווייט, דאס דיעזע גרעסענעשטעלישם שאן לענגסט דא מציעה אביעטאפט האבען.

פיעל מעהר וואהרשיינליך איזט עס דאס דיעס פאן דא ארטהאדאסטישע ראש הקהלס וועלכע לידער כמעט אים לויטער מחללי שבת ספרים וממרים להבעים בעשטערען געטפאנען וואהרע.

נור נאך אין שריטט, ווירד דא פריעה אויך גע-זעטליך אבגעטאפט ווערדען נאנין איינפאך ווילל דיעס אין צער בעל חיים איזט.

וואס ווערדען אבער דא ארטה רבנים דאזי זא-גען? ווערדען דיעזע צו זא וואס אויך שוויגען? דער עולם איזט דארויף זעהר געטפאנעט.

אונד ווער ווירד זיין דער גרעסטע זינדבאק? נור דער שוחט, דער צוגלייך מוהל איזט, דען ער ווירד זעהר הייניג פאן ראש הקהל, פאן ארטיצט אונד פאן בעל ברית צו לידען האבען.